

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธี
ดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและ
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครู
อาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
โดยเป็นผู้บริหาร จำนวน 148 คน ครูอาจารย์ จำนวน 2,872 คน
ประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 148 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างและ
ครูอาจารย์สุ่มจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ 148 โรงเรียน โดยสุ่มจากอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามขนาดโรงเรียน
โดยใช้ตารางสุ่มของ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan จาก
ครูอาจารย์ 2,872 คน และใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ได้กลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 341 คน รวมเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการ
ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 489 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ ใ้กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 25 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ ใ้กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ก. ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ข. ตอนที่ 2 แบบสอบถามมุ่งศึกษาการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย 10 กิจกรรม ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ และปลายเปิด

ค. ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวแก้ไขในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เป็นคำถามเกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยที่ปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จมากที่สุด ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

2.3 แบบศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารดังนี้

1. แผนงาน/โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียน
2. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

3. คู่มือการปฏิบัติการกรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
4. เอกสารการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน
5. สมุคบันทึกการประชุมคณะกรรมการนักเรียน
6. สมุคนิเทศโครงการ
7. สมุคเยี่ยม

เป็นแบบศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียน ได้แก่ การวางแผน โครงสร้างในการบริหาร การดำเนินการ การประเมินผล ลักษณะแบบศึกษาเอกสารเป็นแบบเลือกตอบ แบบปลายเปิดและแบบเติมคำ ในช่องว่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่าง วันที่ 12 ธันวาคม 2532 ถึงวันที่ 20 มกราคม 2533 โคแบบสอบถามคืนมา 470 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.11 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 469 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.91 ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ส่วนแบบศึกษาเอกสารได้ศึกษาเอกสารของโรงเรียน ได้ศึกษาจากผู้บริหาร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวแก้ไขในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ของผู้บริหาร ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเอกสาร ใ้ช้การร้อยละ การแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม จากแบบสัมภาษณ์และแบบศึกษา เอกสาร มีสาระสำคัญดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ก. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย คือ เป็นหญิงร้อยละ 56.93

ข. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.53

ค. วุฒิการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.26

ง. ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบันระหว่าง 11 - 15 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.37

1.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา ตามสภาพการปฏิบัติของผู้บริหารและครูอาจารย์ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านโครงสร้าง ด้านการดำเนินการและด้านการประเมินผล และผลการวิจัยด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย 10 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการปกครองตนเองของนักเรียน กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมตรวจสุขภาพ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมประชาสัมพันธ์และกิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ก. ด้านการวางแผน ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

1. โรงเรียนมีการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 100)

การวางแผนเป็นการวางแผนระยะสั้น (1 ปี)

(คิดเป็นร้อยละ 71.64)

2. การกำหนดแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (คิดเป็นร้อยละ 83.58)

3. การวางแผนกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียนได้จัดแผนงานสอดคล้องกับนโยบายของ สปช. สปจ. และ สปอ. (คิดเป็นร้อยละ 85.50)

4. โรงเรียนมีการชี้แจงแผนงาน/โครงการในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้ครูอาจารย์ทุกคนได้รับทราบ (คิดเป็นร้อยละ 98.51)

การชี้แจงแผนงาน/โครงการโดยการประชุมชี้แจง (คิดเป็นร้อยละ 86.36)

5. ก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยโรงเรียนได้วางแผนการจัดกิจกรรม โดยศึกษาจากคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยของ สปช. (คิดเป็นร้อยละ 85.93)

ในส่วนที่ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นแตกต่างกันในด้านการวางแผน ได้แก่

1. ผู้วางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กลุ่มผู้บริหาร ตอบว่า ผู้วางแผน ได้แก่ หัวหน้าโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 73.94) และกลุ่มครูอาจารย์ ตอบว่า ผู้วางแผน ได้แก่ คณะผู้ทำงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 73.70)

ข. โครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

1. โรงเรียนมีโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 96.80)

2. บุคคลที่ปรากฏในโครงสร้างการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ประกอบด้วย หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 90.09)

3. หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรม (คิดเป็นร้อยละ 94.93)

4. หน้าที่ของหัวหน้าโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการจัดกิจกรรม (คิดเป็นร้อยละ 95.81)

5. หน้าที่ของคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาคณะกรรมการนักเรียน (คิดเป็นร้อยละ 91.41)

ในส่วนที่ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นแตกต่างกันในค่านโครงสร้างในการบริหารการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ได้แก่

1. ผู้กำหนดโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กลุ่มผู้บริหาร ตอบว่า ผู้กำหนดโครงสร้าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 78.10) และกลุ่มครูอาจารย์ ตอบว่า ผู้กำหนดโครงสร้าง ได้แก่ คณะผู้ทำงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 79.18)

ค. การดำเนินการ ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

1. โรงเรียนมีการเตรียมการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยโดยวิธี ประชุมครูอาจารย์วางแผนกำหนดแผนงานล่วงหน้า (คิดเป็นร้อยละ 83.37)

2. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้แก่ หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 84.01)

3. การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการกิจควบคุมดูแลการจัดกิจกรรม (คิดเป็นร้อยละ 79.53)

4. การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยอนุมัติการดำเนินการตามโครงการ (คิดเป็นร้อยละ 84.86)

5. โรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในการ
ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 87.63)

6. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้มาจากเงินส่วนตัวของคณะผู้ทำงานกิจกรรม
ส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 52.88)

7. ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจใน
การปฏิบัติงานของครูอาจารย์ (คิดเป็นร้อยละ 94.03)

การส่งเสริมขวัญและกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียน
ในการปฏิบัติงานของครูอาจารย์ใช้วิธีชมเชยในที่ประชุม (คิดเป็นร้อยละ 80.95)

ในส่วนตัวบริหารและครูอาจารย์มีความเห็นแตกต่างกันใน
ด้านการดำเนินการ ได้แก่

1. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริม
ประชาธิปไตยในโรงเรียนมีวิธีดำเนินงาน กลุ่มผู้บริหาร ตอบว่า จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน
ประจำปีร่วมกันแล้วดำเนินงานตามที่กำหนด (คิดเป็นร้อยละ 75.35) และกลุ่มครู
อาจารย์ ตอบว่า จัดทำแผนปฏิบัติงานของตนแล้วดำเนินงานตามกำหนด (คิดเป็นร้อยละ
73.09)

2. วัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนมีความพร้อมในการจัด
กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กลุ่มผู้บริหาร ตอบว่า ป้ายประกาศ ป้าย
นิเทศ (คิดเป็นร้อยละ 88.55) และกลุ่มครูอาจารย์ ตอบว่า มีความพร้อมในด้าน
สถานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 80.71)

สำหรับการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
10 กิจกรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการปกครองตนเองของนักเรียน ทั้งกลุ่ม
ผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ได้แก่

1.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการปกครอง
ตนเองของนักเรียน (คิดเป็นร้อยละ 98.51)

1.2 วิธีการเลือกคณะกรรมการนักเรียน โดยการ
สมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลและนักเรียนเป็นผู้เลือก (คิดเป็นร้อยละ 71.65)

1.3 คณะกรรมการนักเรียนเป็นนักเรียนอยู่ในชั้น
ป.5 - ป.6 (คิดเป็นร้อยละ 42.00)

1.4 ผลการจัดกิจกรรมการปกครองตนเองของ
นักเรียนต้องปรับปรุงบางส่วน (คิดเป็นร้อยละ 61.26)

1.5 ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียนในค่านสามัคคีธรรม
(คิดเป็นร้อยละ 91.34)

ในส่วนที่มีความเห็นต่างกัน มีประการเดียว คือ

1.1 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนักเรียน ผู้
บริหาร ทอว่า ปกครองดูแลนักเรียนทั้งหมด (คิดเป็นร้อยละ 77.86) ส่วนครูอาจารย์
ทอว่า ให้ขอคิดเห็นการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ
75.78)

2. กิจกรรมห้องสมุด ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์
มีความเห็นตรงกันทุกประการ ดังนี้

2.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมห้องสมุด (คิดเป็น
ร้อยละ 97.01)

2.2 หน้าที่ของนักเรียนในการจัดกิจกรรมห้องสมุด
นักเรียนจะทำหน้าที่รักษาความสะอาดห้องสมุด (คิดเป็นร้อยละ 89.23)

2.3 ผลการจัดกิจกรรมห้องสมุด ต้องปรับปรุงบาง
ส่วน (คิดเป็นร้อยละ 57.36)

2.4 ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียนในค่านปัญญาธรรม
(คิดเป็นร้อยละ 90.99)

3. กิจกรรมอาหารกลางวัน ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู
อาจารย์มีความเห็นตรงกันทุกประการ ดังนี้

3.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอาหารกลางวัน
(คิดเป็นร้อยละ 100)

3.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัด
กิจกรรม นักเรียนมีหน้าที่ในการรักษาความสะอาดโรงอาหาร (คิดเป็นร้อยละ 87.00)

3.3 ผลการจัดกิจกรรมอาหารกลางวัน ต้อง
ปรับปรุงบางส่วน (คิดเป็นร้อยละ 53.94)

3.4 ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียนในค่านสามัคคีธรรม
(คิดเป็นร้อยละ 90.41)

4. กิจกรรมตรวจสอบสภาพ ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู
อาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ดังนี้

4.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมตรวจสอบสภาพ
(คิดเป็นร้อยละ 95.52)

4.2 หน้าที่ของนักเรียนในการตรวจสอบสภาพ
นักเรียนรายงานผลการตรวจแก่ครูอาจารย์ (คิดเป็นร้อยละ 72.10)

4.3 ผลการจัดกิจกรรมตรวจสอบสภาพต้องปรับปรุง
บางส่วน (คิดเป็นร้อยละ 59.82)

4.4 ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียนในค่านสามัคคีธรรม
(คิดเป็นร้อยละ 74.77)

ในส่วนที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน มีประการเดียว

คือ

4.1 การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบสภาพ
โดยผู้บริหาร ทอบว่า ให้นักเรียนเป็นผู้ตรวจกันเอง (คิดเป็นร้อยละ 37.03) ส่วนครู
อาจารย์ ทอบว่า จัดนักเรียนแต่ละห้องตรวจกันเองภายในกลุ่ม (คิดเป็นร้อยละ
36.74)

5. กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู
อาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ดังนี้

5.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน
(คิดเป็นร้อยละ 100)

5.2 นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมสหกรณ์
นักเรียน (คิดเป็นร้อยละ 93.18)

5.3 หน้าที่ของนักเรียนในการจัดกิจกรรมสหกรณ์
นักเรียน โดยให้นักเรียนเป็นสมาชิกสหกรณ์ (คิดเป็นร้อยละ 97.66)

5.4 ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียนค่านิยมสี่ธรรม
(คิดเป็นร้อยละ 94.24)

ในส่วนที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน มีประการเดียว
คือ

5.1 ผลการจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน โดยผู้
บริหาร ตอบว่า ต้องปรับปรุงบางส่วน (คิดเป็นร้อยละ 51.41) ส่วนครูอาจารย์ ตอบ
ว่า เป็นที่น่าพอใจ (คิดเป็นร้อยละ 49.24)

6. กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ ทั้งกลุ่ม
ผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ได้แก่

6.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทำความสะอาด
อาคารสถานที่ (คิดเป็นร้อยละ 100)

6.2 ผู้ดำเนินการทำความสะอาดอาคารสถานที่ใน
โรงเรียน ได้แก่ นักเรียนทุกคน (คิดเป็นร้อยละ 92.96)

6.3 ผลการจัดกิจกรรมทำความสะอาดอาคาร
สถานที่ ต้องปรับปรุงบางส่วน (คิดเป็นร้อยละ 57.36)

6.4 ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียนค่านิยมสี่ธรรม
(คิดเป็นร้อยละ 95.52)

ในส่วนที่มีความเห็นแตกต่างกัน มีประการเดียว คือ

6.1 วิธีดำเนินการทำความสะอาดอาคารสถานที่
ของโรงเรียน โดยผู้บริหาร ตอบว่า จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ รับผิดชอบหมุนเวียนกันไป
(คิดเป็นร้อยละ 68.31) ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า แบ่งบริเวณโรงเรียนเป็นส่วน ๆ
แล้วมอบหมายให้นักเรียนทำความสะอาด (คิดเป็นร้อยละ 71.25)

7. กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ มีความเห็นตรงกันทุกประการ ได้แก่

- 7.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ (คิดเป็นร้อยละ 67.38)
- 7.2 โรงเรียนมอบหมายนักเขียนดำเนินการเขียนข่าวและเหตุการณ์ (คิดเป็นร้อยละ 62.97)
- 7.3 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งตีพิมพ์ในโรงเรียน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 80.06)
- 7.4 ผลการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ ต้องปรับปรุงบางส่วน (คิดเป็นร้อยละ 57.91)
- 7.5 ส่งผลกระทบต่อรรมแก่นักเรียนในด้านปัญญาธรรม (คิดเป็นร้อยละ 97.47)

8. กิจกรรมกีฬา ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์มีความเห็นตรงกัน ได้แก่

- 8.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกีฬา (คิดเป็นร้อยละ 98.29)
- 8.2 ผู้ที่จัดกิจกรรมกีฬา คือ ครูอาจารย์ (คิดเป็นร้อยละ 92.41)
- 8.3 โรงเรียนจัดกิจกรรมกีฬาในลักษณะกีฬาเดี่ยวภายในโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 85.68)
- 8.4 ผลการจัดกิจกรรมกีฬาเป็นที่น่าพอใจ (คิดเป็นร้อยละ 50.76)
- 8.5 ส่งผลกระทบต่อรรมแก่นักเรียนในด้านสามัคคีธรรม (คิดเป็นร้อยละ 99.13)

ในส่วนที่มีความเห็นแตกต่างกัน มีประการเดียวคือ

- 8.1 ความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมกีฬา โดยผู้บริหาร ตอบว่า เพื่อสร้างกำลังกายและกำลังใจให้สมบูรณ์ (คิดเป็นร้อยละ 92.09)
- ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า เพื่อส่งเสริมความเป็นนักกีฬา (คิดเป็นร้อยละ 90.37)

9. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู
อาจารย์ มีความเห็นตรงกันทุกประการ ดังนี้

9.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์
(คิดเป็นร้อยละ 93.18)

9.2 หน้าที่ของนักเรียนในการจัดกิจกรรม
ประชาสัมพันธ์ โดยนักเรียนจัดทำป้ายประกาศเป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสาร (คิดเป็น
ร้อยละ 79.63)

9.3 เครื่องมือที่ใช้ในกิจกรรมประชาสัมพันธ์ใน
โรงเรียน ได้แก่ ป้ายนิเทศ (คิดเป็นร้อยละ 85.81)

9.4 ผลการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ต้องปรับปรุง
บางส่วน (คิดเป็นร้อยละ 56.75)

9.5 ส่งผลกระทบต่อแก่นักเรียนในด้านปฏิกิริยาธรรม
(คิดเป็นร้อยละ 90.85)

10. กิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน ทั้งกลุ่มผู้บริหาร
และกลุ่มครูอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ดังนี้

10.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัย
นักเรียน (คิดเป็นร้อยละ 100)

10.2 กิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียนมีการ
ดำเนินการจัดโดยมอบหมายให้ครูอาจารย์ร่วมดำเนินการ (คิดเป็นร้อยละ 84.43)

10.3 ผลการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน
ต้องปรับปรุงบางส่วน (คิดเป็นร้อยละ 58.00)

10.4 ส่งผลกระทบต่อแก่นักเรียนในด้านคารวะธรรม
(คิดเป็นร้อยละ 91.47)

ในส่วนที่มีความเห็นแตกต่างกัน มีประการเดียวคือ

10.1 วินัยนักเรียนที่โรงเรียนเน้นในการจัด
กิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน โดยผู้บริหาร ตอบว่า เน้นความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ในการแต่งกาย (คิดเป็นร้อยละ 96.48) ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า เน้นการเดินแถว
ไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 97.86)

ง. การประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความเห็นตรงกันทุกประการ ดังนี้

1. โรงเรียนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม (คิดเป็นร้อยละ 97.87)
2. ผู้ประเมินผลการจัดกิจกรรม คือ หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 75.38)
3. โรงเรียนมีการเตรียมการในการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 94.12)
4. มีการเตรียมการประเมินผลโดยการประชุมปรึกษาหารือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (คิดเป็นร้อยละ 73.84)
5. โรงเรียนประเมินผลด้วยวิธีการสังเกต (คิดเป็นร้อยละ 91.29)
6. โรงเรียนประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการ (คิดเป็นร้อยละ 89.32)
7. หลังจากการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยแล้ว ให้นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรม (คิดเป็นร้อยละ 90.85)

การประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย 10 กิจกรรม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ ต่างมีความเห็นที่ตรงกันและแตกต่างกัน ในแต่ละกิจกรรม สรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการปกครองตนเอง มีความเห็นตรงกัน ได้แก่ ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ผู้ประเมินผล คือ หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ระยะเวลาในการประเมินผลระหว่างดำเนินการ วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม

ส่วนที่แตกต่างกัน คือ การนำผลการประเมินไปใช้ ผู้บริหาร ตอบว่า นำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า นำผลไปเปรียบเทียบกับผลการจัดที่ผ่านมาและเตรียมการจัดครั้งต่อไป

2. กิจกรรมห้องสมุด มีความเห็นตรงกันทุกประการ ทั้งสองกลุ่ม คือ ใช้วิธีการสำรวจ ผู้ประเมินผล คือ หัวหน้าโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย ระยะเวลาในการประเมินผลระหว่างคำเนิการ วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม มีการนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

3. กิจกรรมอาหารกลางวัน มีความเห็นตรงกันทุกประการ ทั้งสองกลุ่ม คือ ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ผู้ประเมินผล คือ หัวหน้าโครงการ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ระยะเวลาในการประเมินผลระหว่างคำเนิการ วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม มีการนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

4. กิจกรรมตรวจสุขภาพ มีความเห็นตรงกันทุกประการ ทั้งสองกลุ่ม คือ ใช้วิธีการสำรวจ ผู้ประเมินผล คือ ครูอาจารย์ ระยะเวลาในการประเมินผลระหว่างคำเนิการ วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม มีการนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

5. กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน มีความเห็นตรงกัน ได้แก่ ใช้วิธีการประเมินกิจกรรม วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม

ส่วนที่แตกต่างกัน คือ ผู้ประเมินผล ผู้บริหาร ตอบว่า หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า ครูอาจารย์ ระยะเวลาในการประเมินผล ผู้บริหาร ตอบว่า ระหว่างคำเนิการ ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า เมื่อเสร็จสิ้นการคำเนิการ การนำผลการประเมินไปใช้ ผู้บริหาร ตอบว่า มีการนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า นำผลไปเปรียบเทียบกับผลการจัดที่ผ่านมาและเตรียมการจัดครั้งต่อไป

6. กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ มีความเห็นตรงกันทุกประการ ทั้งสองกลุ่ม คือ วิธีการประเมินผลใช้การสังเกตพฤติกรรม ผู้ประเมินผล คือ ครูอาจารย์ ระยะเวลาในการประเมินผลระหว่างคำเนิการ วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม การนำผลการประเมินไปใช้ โดยนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

7. กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ มีความเห็นตรงกัน ได้แก่ ผู้ประเมินผล คือ ครูอาจารย์ ระยะเวลาในการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการคำเนิการ

วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม การนำผลการประเมินไปใช้ โดยนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

ส่วนที่แตกต่างกัน คือ วิธีการประเมินผล ผู้บริหาร ตอบว่า ใช้วิธีประเมินการจัดกิจกรรม ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า ใช้วิธีสังเกตพฤติกรรม

8. กิจกรรมกีฬา มีความเห็นตรงกันทุกประการทั้งสองกลุ่ม คือ วิธีการประเมินผลใช้ประเมินการจัดกิจกรรม ผู้ประเมินผล คือ ครูอาจารย์ ระยะเวลาในการประเมินผล เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการ วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม การนำผลการประเมินไปใช้ โดยนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

9. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ มีความเห็นตรงกันทุกประการทั้งสองกลุ่ม คือ วิธีการประเมินผลใช้การสนทนา-ซักถาม ผู้ประเมินผล คือ ครูอาจารย์ ระยะเวลาในการประเมินผล เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการ วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม การนำผลการประเมินไปใช้ โดยนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

10. กิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน มีความเห็นตรงกัน ได้แก่ วิธีการประเมินผลใช้การสังเกตพฤติกรรม วิธีแจ้งผลการประเมินแจ้งให้ทราบในที่ประชุม การนำผลการประเมินไปใช้ โดยนำผลไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป

ส่วนที่แตกต่างกัน คือ ผู้ประเมินผล ผู้บริหาร ตอบว่าหัวหน้าโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย ส่วนครูอาจารย์ ตอบว่า ครูอาจารย์ ระยะเวลาในการประเมินผล ผู้บริหารตอบว่า เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการ ครูอาจารย์ตอบว่า ระหว่างการดำเนินการ

1.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการบริหารกิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ โดยผลสรุปดังนี้

ก. ปัญหาด้านการวางแผน ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีความเห็นที่ตรงกันทุกประการ ได้แก่

1. โรงเรียนมีปัญหาด้านการวางแผนการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 60.34)

2. ปัญหาที่มีในการวางแผน ได้แก่ บุคลากรมีเวลาจำกัดในการวางแผน (คิดเป็นร้อยละ 76.32)

ข. ปัญหาด้านโครงสร้าง ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ได้แก่

ปัญหาด้านโครงสร้างมีปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างผู้จัดกิจกรรมไม่เหมาะสม (คิดเป็นร้อยละ 59.38)

ในส่วนที่ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นแตกต่างกันในปัญหาด้านวางแผน คือ

โรงเรียนมีปัญหาโครงสร้างการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กลุ่มผู้บริหาร ตอบว่า มีปัญหา (คิดเป็นร้อยละ 51.41) แต่กลุ่มครูอาจารย์ ตอบว่า ไม่มีปัญหา (คิดเป็นร้อยละ 53.82)

ค. ปัญหาด้านการดำเนินการ ตามความเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ มีความเห็นตรงกันทุกประการ ได้แก่

1. โรงเรียนมีปัญหาการดำเนินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 63.97)

2. ปัญหาด้านการดำเนินการ ได้แก่ ขงบประมาณไม่เพียงพอ (คิดเป็นร้อยละ 62.33)

3. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 57.78)

4. ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือที่มี ได้แก่ บุคลากรมีงานที่รับผิดชอบมาก ไม่มีเวลา (คิดเป็นร้อยละ 78.97)

ง. ปัญหาด้านการประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ได้แก่

ปัญหาด้านการประเมินผล ได้แก่ ขาดการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (คิดเป็นร้อยละ 68.42)

ในส่วนที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ มีความเห็นแตกต่างกันในปัญหาด้านการประเมินผล คือ

โรงเรียนมีปัญหาค่าประเมินผลการบริหารกิจการ
ส่งเสริมประชาธิปไตย กลุ่มผู้บริหาร ตอบว่า มีปัญหา (คิดเป็นร้อยละ 51.41) แต่
กลุ่มครูอาจารย์ตอบว่า ไม่มีปัญหา (คิดเป็นร้อยละ 52.60)

1.4 ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางแก้ไข้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการ
บริหารกิจการส่งเสริมประชาธิปไตย

ก. แนวทางแก้ไข้ค่านการวางแผนการบริหารกิจการ
ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

1. ควรมีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการวางแผน
(ความถี่ 42)
2. ควรให้เวลาดกับการวางแผนใช้เวลาพิเศษในการ
วางแผน (ความถี่ 31)
3. ควรจัดหาเอกสารสำหรับการวางแผนให้บุคลากร
ศึกษาหาความรู้ (ความถี่ 24)
4. ศึกษาคุณภาพโรงเรียนที่จัดกิจกรรมดีเกินและนำมา
วางแผน (ความถี่ 18)
5. ควรลดชั่วโมงสอนของบุคลากรที่ทำหน้าที่วางแผน
(ความถี่ 15)
6. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการวางแผน (ความถี่
12)
7. ควรจัดให้มีบุคลากรทำหน้าที่วางแผนโดยเฉพาะ
(ความถี่ 7)

ข. แนวทางแก้ไข้ค่านโครงสร้างในการบริหารกิจการ
ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

1. ควรกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรทำงานกิจการ
ส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างชัดเจน (ความถี่ 36)
2. ควรกำหนดสายงานการบริหารกิจการให้ชัดเจนและ
เป็นลายลักษณ์อักษร (ความถี่ 30)

3. ควรมีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรจัดโครงสร้างการบริหารกิจกรรม (ความถี่ 27)

4. ควรจัดการประสานงานโครงการจากสายงานทุกระดับ (ความถี่ 22)

5. ควรมีการวินิจฉัยสั่งการและการควบคุมอย่างเหมาะสม (ความถี่ 21)

6. ควรจัดทำเอกสารรายละเอียดบทบาทหน้าที่ผู้จัดกิจกรรมแจกบุคลากร (ความถี่ 18)

7. โครงสร้างในการบริหารกิจกรรมควรทำในรูปคณะกรรมการ (ความถี่ 15)

ค. แนวทางแก้ไขด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

1. ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ (ความถี่ 60)

2. ควรจัดอบรมบุคลากรจัดกิจกรรมประชาธิปไตย

โดยเฉพาะ (ความถี่ 54)

3. ผู้บริหารควรให้ความรู้แก่บุคลากรและศึกษาดูงาน

(ความถี่ 47)

4. ผู้บริหารควรกำกับ ติดตามและนิเทศงานอย่าง

ใกล้ชิด (ความถี่ 38)

5. ควรจัดกิจกรรมที่จำเป็นและจัดตามงบประมาณที่มี

(ความถี่ 31)

6. ผู้บริหารควรให้ขวัญและกำลังใจ (ความถี่ 27)

7. ผู้บริหารและบุคลากรควรให้ความร่วมมือในการจัด

กิจกรรม (ความถี่ 24)

8. ควรจัดสรรบุคลากรให้พอเพียง (ความถี่ 23)

9. ควรมีการชี้แจงบุคลากรและผู้ปกครองให้เห็นความ

สำคัญของกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (ความถี่ 20)

10. ควรจัดทำเอกสารการจัดกิจกรรมประจำปีไทยของ
โรงเรียนแจกบุคลากร (ความถี่ 18)

ง. แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมประจำปีไทย

1. ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (ความ
ถี่ 30)

2. ควรกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน (ความ
ถี่ 24)

3. ควรประเมินผลทุกระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่
21)

4. ควรจัดบุคลากรที่มีความสามารถเป็นผู้ประเมินผล
(ความถี่ 12)

5. ควรยึดจุดมุ่งหมายในการประเมินผล (ความถี่ 10)

6. ควรจัดให้มีเครื่องมือและแบบการประเมิน (ความถี่
8)

7. ควรส่งบุคลากร เข้ารับการอบรมการประเมินผล
(ความถี่ 7)

2. สรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์

2.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์

ก. เพศ ผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง
คิดเป็นร้อยละ 72.00

ข. อายุ ผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี
มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00

ค. ระดับการศึกษาสูงสุด ผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา
ระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.00

ง. ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งมีจจุบัน ผู้รับการ
สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งมีจจุบันระหว่าง 1 - 5 ปี มาก
ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.00

2.2 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ทรูสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย มีแผนระยะสั้นจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (ความถี่ 13) มีแผนระยะยาวจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย (ความถี่ 8) มีการกำหนดแผนกว้าง ๆ แต่ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร (ความถี่ 5) กำหนดการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยตามหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด (ความถี่ 14)

2. กิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมอาหารกลางวัน (ความถี่ 20) กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ (ความถี่ 19) กิจกรรมการปกครองตนเองของนักเรียน (ความถี่ 16) กิจกรรมห้องสมุด (ความถี่ 14) กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน (ความถี่ 14) กิจกรรมส่งเสริมวินัยนักเรียน (ความถี่ 14) กิจกรรมกีฬา (ความถี่ 11) กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพ (ความถี่ 10) กิจกรรมประชาสัมพันธ์ (ความถี่ 7) กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ (ความถี่ 3)

3. แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1. ขาดการวางแผนเนื่องจากให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมน้อยเกินไป (ความถี่ 23)	- ให้ความสำคัญในการวางแผนและวางแผนอย่างชัดเจนทั้งแผนระยะสั้น และระยะยาว (ความถี่ 23)
2. ขาดครูอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรม (ความถี่ 17)	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาครูงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ (ความถี่ 21) - ส่งครูอาจารย์เข้ารับการอบรมในการจัดกิจกรรม (ความถี่ 17) - ศึกษาเอกสารการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยของ สปช. และหน่วยงานอื่น ๆ (ความถี่ 2)

ปัญหาและอุปสรรค

แนวทางแก้ไข

3. ครูให้ความร่วมมือน้อย เนื่องจากมีภาระการสอนมาก (ความถี่ 23)
- ประชุมสัมมนาครูอาจารย์เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจและแก้ไขปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรม (ความถี่ 1)
 - ลดภาระการสอนโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าช่วย (ความถี่ 23)
 - ลดกิจกรรมต่าง ๆ ให้น้อยลง และทำกิจกรรมที่โรงเรียนทำได้ และพอกับกำลังบุคลากร (ความถี่ 2)
4. ผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้การสนับสนุน (ความถี่ 24)
- ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบ นโยบาย วัตถุประสงค์ และให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (ความถี่ 24)
5. งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมไม่เพียงพอ (ความถี่ 25)
- จัดหางบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ (ความถี่ 11)
 - ใช้เงินนอกงบประมาณสนับสนุน (ความถี่ 18)
6. อื่น ๆ (ไปรกระบุ)
- นักเรียนส่วนใหญ่ขาดพื้นฐานในการอบรมทางบ้าน (ความถี่ 1)
 - จัดประชุมผู้ปกครอง สันทนา-ซักถาม เพื่อการแก้ไข (ความถี่ 1)
 - ใส่นวัตกรรมทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น วิกิโ อี เพ็ กระตุ้นเตือนนักเรียน (ความถี่ 1)
 - ครูอาจารย์มีภาระหน้าที่มาก เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กครูต้องทำงานมากกว่า 2-3 หน้าที่ต่อ 1 คน (ความถี่ 1)
 - ควรจัดอัตรากำลังครูเพิ่มและควรให้อัตรากำลังครูเกิน 1 - 2 อัตราต่อ 1 โรงเรียน เพื่อรวมดำเนินการบริหารงานในโรงเรียน (ความถี่ 1)

3. สรุปผลการวิจัยจากการศึกษาเอกสารของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการส่งเสริมประชาธิปไตย

1. โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการส่งเสริมประชาธิปไตย (คิดเป็นร้อยละ 100)
2. แผนงาน/โครงการ เป็นแผน 1 ปี เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 72.00)
3. แผนงาน/โครงการ สนองความต้องการของโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 76.00)
4. การจัดองค์การในการดำเนินโครงการมีลักษณะ โดย คณะครูทุกคนในโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 56.00)
5. แผนงาน/โครงการ ระบุเกี่ยวกับเหตุผลที่ดำเนินโครงการ ความมุ่งหมายในการดำเนินโครงการ ขั้นตอนในการดำเนินงาน และการประเมินผล เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 100)
6. แผนงาน/โครงการ มีการระบุเกี่ยวกับการประสานงาน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 56.00)
7. การประสานงานและได้รับความร่วมมือจากสภานักเรียน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 52.00)
8. แผนงาน/โครงการ ระบุมีการประเมินผล เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 84.00)
9. ผู้ประเมินผล ได้แก่ หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 76.00)
10. แผนงาน/โครงการ ใ้ระบุเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 80.00)
11. เครื่องมือในการประเมินใช้แบบสังเกตการปฏิบัติงาน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 68.00)
12. แผนงาน/โครงการ ที่กำหนดไว้มีการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 96.00)

3.2 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

1. โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 84.00)
2. ในการแต่งตั้งกรรมการจัดกิจกรรมผู้บริหารมีส่วนร่วมปรึกษา เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 84.00)
3. ผู้ที่ร่วมปรึกษา ได้แก่ หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 71.43)
4. คณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยที่แต่งตั้ง มีจำนวน 3-5 คน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 36.00)
5. การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย มีการแจ้งให้ผู้รับการแต่งตั้งรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 84.00)

3.3 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับคู่มือการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

1. โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 52.00)
2. ในการจัดทำคู่มือมีเนื้อหาสาระ ได้แก่ วัตถุประสงค์ การแต่งตั้งคณะกรรมการ วิธีดำเนินการ การเลือกกิจกรรมสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย และการแบ่งหมุ่นักเรียน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 92.31)
3. ผู้ที่จัดทำคู่มือปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ได้แก่ หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 84.62)
4. วัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 92.31)
5. โรงเรียนได้แต่งตั้งครูที่ปรึกษากิจกรรม เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 92.31)

6. ครูที่ปรึกษากิจกรรมที่แต่งตั้งมีจำนวน 3 - 5 คน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 58.33)

3.4 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับเอกสารการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน

1. โรงเรียนมีเอกสารการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 100)

2. คณะกรรมการนักเรียนได้มาจากการเลือกตั้ง เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 100)

3. คณะกรรมการนักเรียนในโรงเรียนมีจำนวน 10 - 15 คน และมากกว่า 20 คน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 32.00)

4. คณะกรรมการนักเรียนมีการแบ่งหน้าที่ เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 92.00)

5. คณะกรรมการแบ่งออกเป็นฝ่ายอาคารสถานที่ เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 56.52) ฝ่ายระเบียบวินัย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายวิชาการ (คิดเป็นร้อยละ 52.17)

3.5 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับสมุคบันทึกรประชุมคณะกรรมการนักเรียน

1. โรงเรียนมีสมุคบันทึกรประชุมคณะกรรมการนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 96.00)

2. ในการประชุมคณะกรรมการนักเรียนมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานเป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 96.00)

3. ในการประชุมคณะกรรมการนักเรียนเป็นการประชุมประจำเดือน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 79.17)

4. ผู้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการนักเรียน ประกอบด้วย คณะกรรมการนักเรียน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 95.83)

5. ลักษณะการประชุมเป็นแบบปรึกษาหารือ เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 95.83)

6. สารของการประชุมคณะกรรมการนักเรียน เป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 91.67)

3.6 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับสมุคนิเทศโครงการ

1. โรงเรียนมีสมุคนิเทศโครงการเป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 60.00)

2. โรงเรียนมีการนิเทศการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 60.00)

สำหรับจำนวนครั้งที่มีการนิเทศ เป็นจำนวน 6 ครั้งต่อ

1 โรงเรียน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 40.00)

3. ผู้ที่นิเทศการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ได้แก่ ผู้บริหาร เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 93.33)

4. การนิเทศเป็นการนิเทศในลักษณะการแนะนำ เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 93.33)

5. ประเด็นสำคัญของข้อนิเทศ เป็นการแนะนำการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ของคณะกรรมการนักเรียน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.7 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับสมุคเยี่ยม

1. โรงเรียนมีสมุคเยี่ยมกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 100)

2. โรงเรียนมีผู้มาตรวจเยี่ยมหรือดูงานด้านการจัดกิจกรรม เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 60.00)

สำหรับจำนวนครั้งที่ผู้มาตรวจเยี่ยมหรือดูงาน เป็นจำนวน 5 ครั้งต่อ 1 โรงเรียน เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 33.33)

3. ผู้มาตรวจเยี่ยมหรือดูงาน ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 66.67)

สำหรับการเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ได้เสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องชมเชยในการจัดกิจกรรม เป็นส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 30.00)

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีสาระที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง คือ ร้อยละ 81.69 มี
 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่
 ในตำแหน่งปัจจุบัน 1 - 5 ปี จากข้อมูลที่พบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคคลเหล่านี้มี
 ความเหมาะสมที่จะเป็นผู้บริหารมากที่สุด เพราะ

1. โดยสภาพทั่วไปของจังหวัดสมุทรปราการ มีโรงเรียนที่ตั้ง
 อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวกยังมีจำนวนมาก ผู้ที่จะเป็นผู้บริหารจะ
 ต้องมีความอดทนต่อสภาพโดยทั่วไป เพราะจากผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหาร
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีถึง
 ร้อยละ 81.69 จึงน่าจะมีความเหมาะสม

2. เป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง คือ มี
 ความกระตือรือร้นในการทำงาน สุขภาพและร่างกายอยู่ในสภาพสมบูรณ์แข็งแรง ผ่าน
 ประสบการณ์ในการทำงานมากพอสมควร จึงมีแนวคิด หลักการ และเหตุผลที่จะช่วยให้
 การตัดสินใจในการทำงานเป็นไปอย่างสุขุมรอบคอบ

3. เป็นผู้ที่มีความรู้ที่เหมาะสม คือ สำเร็จการศึกษาระดับ
 ปริญญาตรี เพราะในฐานะที่เป็นหัวหน้าสถานศึกษา ความรู้เป็นสิ่งที่ครูอาจารย์และ
 บุคคลทั่วไปให้การยอมรับ การสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจึงเป็นเครื่องยืนยันได้
 ถึงความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในด้านวิชาการที่เป็นหัวใจของการบริหาร

4. ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบันอยู่ในระหว่าง
 1 - 5 ปี จัดได้ว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม กล่าวคือ สามารถเรียนรู้ลักษณะของ
 งานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนได้อย่างเพียงพอ ศึกษาความรู้งานด้านกฎหมายหลัง อุดมศึกษิต
 คือ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร

ส่วนครูอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย คือ เป็นหญิงถึง
 ร้อยละ 75.70 ทั้งนี้เพราะผู้หญิงนิยมอาชีพครูมากกว่าผู้ชาย

ทางด้านอายุครุอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
ครุอาจารย์ที่มีอายุในช่วงนี้ น่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้ที่จะรับผิดชอบ ต่อหน้าที่การสอน ได้ดี
ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่ง
เป็นระดับที่มีความเหมาะสมแก่การทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนปัจจุบัน ส่วนใหญ่อยู่ใน
ระหว่าง 11 - 15 ปี ซึ่งนับว่ามีประสบการณ์ทางการสอน สามารถเรียนรู้ลักษณะ
งานด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ 4 ด้านดังนี้ คือ

1. ด้านการวางแผน

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครุอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ
100 มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการวางแผนในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
สำหรับการวางแผนที่มีส่วนใหญ ร้อยละ 71.64 เห็นว่า เป็นการวางแผนระยะสั้น
(แผน 1 ปี) และร้อยละ 28.36 เห็นว่า เป็นการวางแผนระยะยาว (แผน 5 ปี)
จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการโดยส่วนใหญ่มีการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริม
ประชาธิปไตย และทุกโรงเรียนมีแผนปฏิบัติการประจำปี ส่วนแผนระยะยาวนั้นยังมี
โรงเรียนเป็นส่วนน้อยที่จัดทำแผนระยะยาว ซึ่งโดยหลักการแล้วผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียน
เป็นหน่วยปฏิบัติการที่เล็กที่สุด จำเป็นต้องมีแผนระยะยาว เพื่อเป็นแนวทางจัดทำแผน
ระยะสั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่าง
มีประสิทธิภาพ ซึ่งสนวนจิตร์ สุกนทรพิสัย (2524) กล่าวว่าจากการนำไม่ใช้ แผน
ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ใกล้เคียง 4-7 ปี ทั้งนี้เนื่องจากแผนระยะนี้กำหนดวัตถุประสงค์
และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน มีระยะเวลาแน่นอนที่จะเห็นผลชัดเจนและประเมินผลได้ ซึ่งก็
มีความสอดคล้องกับเขตการศึกษา 6 (2526) เสนอว่าการวางแผนในการบริหารกิจกรรม
นักเรียนต้องวางแผนระยะยาว และมีความต่อเนื่องมีการวางแผนอย่างละเอียด มีการ
จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานกิจกรรมของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การวางแผนจัดกิจกรรม

ส่งเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียนควรมีการวางแผนระยะยาว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เสนอแนะว่ามีระยะ 5 ปี เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียนที่จัดสอดคล้องกับหน่วยงานอื่น ๆ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ มีความคิดเห็นส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนมีความสอดคล้องกับ สปช. สปจ. และ สปอ. ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานที่สนองนโยบายของหน่วยงานในระดับสูงขึ้นไป ซึ่งเป็นลักษณะของแผนที่ดี คือ มีความสอดคล้องกับแผนงานในระดับอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526)

เกี่ยวกับผู้วางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและคณะผู้ทำงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นผู้วางแผน คิดเป็นร้อยละ 73.35 รองลงมาร้อยละ 61.41 มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้วางแผน นอกนั้นร้อยละ 43.92 มีความเห็นว่า ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้วางแผน และร้อยละ 42.43 มีความเห็นว่า ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้วางแผน จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นจำนวนมากเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์ที่เป็นหัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและคณะผู้ทำงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นผู้วางแผนซึ่งถือได้ว่าเป็นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีคณะกรรมการร่วมวางแผน และผู้บริหารโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผน ซึ่งตรงกับความคิดของ อู๋หยี บุนฺนประเสริฐ (2527) ที่กล่าวไว้ว่า หลักการสำคัญในการวางแผน คือจัดตั้งหรือกำหนดหน้าที่รับผิดชอบการประสานงานการวางแผน ให้มีหน้าที่ในการจัดกำหนดและให้ดำเนินงานไปตามกระบวนการวางแผน บุคคล คณะกรรมการหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น ต้องร่วมในการวางแผน ชวยเหลือและวิธีการดำเนินงานในกระบวนการวางแผนสำหรับโรงเรียน

2. ด้านโครงสร้าง

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.80 มีความเห็นว่า โรงเรียนมีโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมประชาธิปไตย แต่ร้อยละ 3.20 มีความเห็นว่า โรงเรียนไม่มีโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย สำหรับผู้กำหนดโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.43 มีความเห็นว่า คณะผู้ทำงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย รองลงมา ร้อยละ 73.13 มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นจำนวนมากเปิดโอกาสให้คณะผู้ทำงานมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างในการบริหารงาน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.10 มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง แต่ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.18 มีความเห็นว่า คณะผู้ทำงานเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนบางโรงเรียนมอบให้คณะผู้ทำงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นผู้กำหนดโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมแทนตน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2520) ได้เสนอแนะในการจัดกิจกรรมว่า หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการจัดกิจกรรม แต่หัวหน้าสถานศึกษาอาจมอบหมายให้ผู้มีหน้าที่ชั้นรอง ๆ ลงไปปฏิบัติแทนตนได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2520) กล่าวว่า ครูใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียน แต่ครูใหญ่เป็นมนุษยชนธรรมดา จึงไม่สามารถจะชี้ทางแนะนำดูแลกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนได้ จึงจำเป็นต้องมอบอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติแทน เพื่อตนเองจะได้มีเวลาคิดและวางแผน ในงานกิจกรรมนักเรียนอาจมอบอำนาจและความรับผิดชอบให้หัวหน้าฝ่ายกิจกรรม (Director of student Activities) ทำได้

จากการวิจัยพบว่า โครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.09 มีความเห็นว่า ประกอบด้วย หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย รองลงมา ได้แก่ คณะกรรมการนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการเป็นจำนวนมาก มีการจัดโครงสร้าง และมีบุคลากร
 ดำเนินงานบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับ อุตัย บุญประเสริฐ
 (2529) กล่าวว่า โครงสร้างเป็นสิ่งสำคัญภายในองค์กร จะสะท้อนให้เห็นรูปร่าง
 หรือหน่วยงานภายในองค์กรนั้น ๆ แสดงให้เห็นถึงสายงานการดำเนินงานภายใน
 แสดงถึงการจัดสรรส่วนต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
 จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นอีกประการหนึ่งว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ในการจัด
 กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ
 94.93 มีความเห็นว่า เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
 รองลงมาประเมินโครงการ แต่งตั้งวิทยากรศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมและจัดประชุม
 สัมมนา หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรม
 ส่งเสริมประชาธิปไตย โดยกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.81
 มีความเห็นว่า มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม รองลงมาทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้
 นักเรียนเข้าใจความมุ่งหมายและแนวการจัดกิจกรรม ประเมินผลการดำเนินการ
 รายงานการประเมินผล จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและจัดระเบียบข้อบังคับของแต่ละ
 กิจกรรม ส่วนหน้าที่ของคณะกรรมการจัดกิจกรรม กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ส่วน
 ใหญ่ ร้อยละ 91.41 มีความเห็นว่า ให้คำปรึกษาคณะกรรมการนักเรียน รองลงมา
 เฝ้าสังเกตการณ์นักเรียน วางแผนการจัดกิจกรรมเด็กรวมส่งเสริม
 ประชาธิปไตยและประเมินการจัดกิจกรรม จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาใน
 ดงักัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการเป็นจำนวนมาก ได้จัดแบ่งงานให้
 บุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ซึ่งมีความ
 สอดคล้องกับเขตการศึกษา 6 (2526) ได้เสนอว่า ในการบริหารกิจกรรมนักเรียน
 ต้องมีการจัดระบบงานหรือรูปขององค์กร มีแผนภูมิแสดงสายงานการบริหาร มีการ
 กำหนดขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน
 ข้อที่นำส่งแก่ประการหนึ่งจากการศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์
 มีโรงเรียนบางส่วนขาดโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และ
 ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้ครูอาจารย์เป็นรายบุคคลเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม
 ส่งเสริมประชาธิปไตย อาจจะทำให้การดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริม

ประชาธิปไตยขาดประสิทธิภาพและไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการจะต้องให้โรงเรียนจัดโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ เพราะการมีโครงสร้างเป็นการจัดระเบียบงานที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของงาน ซึ่ง สุวรรณ จันทร์สม (2522) กล่าวว่า ความสำเร็จของการบริหารมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการจัดองค์การ เพราะการจัดองค์การจะช่วยให้ผู้ร่วมงานทุกคนรวมกำลังกันปฏิบัติงานให้บรรลุได้ตามมุ่งหมาย

3. คำนการดำเนินการ

จากการวิจัยพบว่า วิธีการเตรียมดำเนินการจัดกิจกรรมผู้บริหารและครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้มีการประชุมครูอาจารย์ มีการแจ้งวัตถุประสงค์การดำเนินงานและขอความร่วมมือจากครูอาจารย์ ครูอาจารย์ และผู้บริหารร่วมกันเสนอกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และแจกเอกสาร คู่มือให้ครูอาจารย์ทราบล่วงหน้า แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการมีแผนการดำเนินการอย่างมีระบบ

เกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ผู้บริหารและครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หัวหน้าโครงการ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเอกสารที่พบว่า ผู้บริหารมอบหมายให้หัวหน้าโครงการ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนั้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนดการจัดกิจกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ได้แต่งตั้งกรรมการจำนวน 3 - 5 คน ส่วนกรรมวิธีในการดำเนินการผู้บริหารและครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ในคานที่ครูอาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควบคุมและดูแลการจัดกิจกรรม และผู้บริหารเป็นผู้อนุมัติโครงการ ในคานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความพร้อมในคานป้ายประกาศและป้ายนิเทศ เป็นที่น่าสังเกตว่า คู่มือการจัดกิจกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้แจกให้โรงเรียนในสังกัดศึกษา เพื่อกำหนดการจัดกิจกรรมโรงเรียนละ 1 เล่ม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีจำนวนน้อยไป ซึ่งในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันโรงเรียนจำนวนมากที่คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยฉบับนี้สูญหาย และจากการศึกษาเอกสาร

พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.00 ไม่ได้จัดทำปฏิบัติจกกิจกรรมส่งเสริม
 ประชาธิปไตย ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม
 ประชาธิปไตยขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากในการดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
 โรงเรียนควรจะมีขอบเขตของการดำเนินการจัดกิจกรรมโดยเฉพาะ ตามสภาพและ
 ความเหมาะสมของโรงเรียน จึงควรกำหนดเนื้อหาสาระของกิจกรรม กำหนด
 วัตถุประสงค์ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรม วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม การ
 เลือกกิจกรรมที่สนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย การแบ่งหมุ่่นักเรียนเป็นกลุ่ม แผนภูมิ
 คณะกรรมการนักเรียน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและนักเรียน พร้อมทั้งกำหนดการ
 ประเมินผล จากการศึกษาเอกสารชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัด
 กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 สมุทรปราการทุกโรงเรียนได้จัดทำคู่มือปฏิบัติจกกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยขึ้นเพื่อเป็น
 คู่มือปฏิบัติจกกิจกรรมโดยเฉพาะ จึงเป็นหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 สมุทรปราการจะต้องกำกับ ติดตามให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดจัดทำคู่มือเพิ่มเติม
 จากคู่มือการจัดกิจกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้ง
 จัดหาคู่มือการจัดกิจกรรมที่สูญหายไปให้ครบทุกโรงเรียน รวมทั้งคู่มือการจัดกิจกรรมที่ได้
 พัฒนาและปรับปรุงขึ้นมาใหม่ เพื่อให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยมีความสมบูรณ์
 ส่วนการศึกษาเอกสารในด้านการดำเนินการด้านอื่นพบว่า มีการปฏิบัติ
 จริงในด้านการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนเป็นคณะทำงาน มีการแบ่งหน้าที่ของคณะ
 กรรมการนักเรียนเป็นฝ่าย ๆ เพื่อปฏิบัติงาน มีการประชุมคณะกรรมการนักเรียนอย่าง
 เป็นระบบและเป็นขั้นตอน มีการนิเทศติดตามโครงการ ตลอดจนหลักฐานการมาเยี่ยม
 และการมาปฏิบัติงานของผู้สนใจ

เกี่ยวกับค่านงงบประมาณที่ใช้ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
 พบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ร้อยละ 52.88 มี
 ความเห็นว่า งบประมาณที่ใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นเงินส่วนตัวของคณะ
 ผู้ทำงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ทั้งนี้เนื่องจากงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจาก
 ทางราชการมีไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมคิด ศิริคัมภ์ (2520)
 อนงค์ศิริ วิชาลัย (2525) วิไลรัตน์ ยิ้มแดง (2527) ลาวัณย์ รักไทยดี (2529)

และศรีอูทัย กฤษชาติ (2529) ผู้วิจัยพบว่า ขบวนการและวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ ในการดำเนินงานตามโครงการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรจะ ต้องเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการหาวัสดุสนับสนุนและแหล่งทรัพยากรของสถาบันให้เพียงพอ เพื่อจัดตั้งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยใน โรงเรียน ทั้งในค่านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอื่น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนใน การดำเนินงาน

สำหรับกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 10 กิจกรรม พบว่า กิจกรรม ดังกล่าวมีการจัดในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ข้อสรุปจากการวิจัยสามารถนำมาอภิปราย เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

กิจกรรมการปกครองตนเองของนักเรียน จากข้อมูลที่ได้อาจการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมนี้ มีวิธีการเลือกคณะกรรมการนักเรียนโดยมี การสมัครเลือกตั้ง เป็นรายบุคคลและให้นักเรียนเป็นผู้เลือก ซึ่งจากการศึกษาเอกสาร แล้ว พบว่า มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ โรงเรียนมีการเลือกตั้งคณะกรรมการ นักเรียน และคณะกรรมการนักเรียนโดยส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นนักเรียนชั้น ป.5 - ป.6 ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า นักเรียนในระดับนี้มีวุฒิภาวะที่มีความรับผิดชอบสามารถเป็นผู้นำ และเป็นตัวแทนของนักเรียนในโรงเรียน เป็นสื่อกลางระหว่างผู้บริหาร คณะครู กับ นักเรียน สำหรับอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า คณะกรรมการนักเรียนจะให้ข้อคิดเห็นการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน นอกนั้นปกครองดูแลนักเรียนและออกกระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของคณะกรรมการ นักเรียนตามความเหมาะสมแก่กรณี จะเห็นได้ว่า โรงเรียนได้ให้คณะกรรมการ นักเรียนมีบทบาทเพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักปกครองตนเองแบบประชาธิปไตยและ เป็นการเตรียมตัวเป็นพลเมืองดีในอนาคต มีความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับระบบ ประชาธิปไตย มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531)

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการปกครองตนเองของ นักเรียนปรากฏว่าดำเนินไปได้ดีแต่ยังต้องปรับปรุงบางส่วน และกิจกรรมนี้ส่งผลคุณธรรม

แก่นักเรียนทั้งด้านคารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม แต่ด้านสามัคคีธรรมส่วนใหญ่เห็นว่า เกิดแก่นักเรียนมากที่สุด

กิจกรรมห้องสมุด จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมห้องสมุด แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ในกรมอบหมายให้นักเรียนได้ดำเนินการส่วนใหญ่ให้นักเรียนรักษาความสะอาดห้องสมุด มากกว่าการบริการหนังสือห้องสมุด การดูแลและจัดกิจกรรมให้ความรู้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า การที่ให้นักเรียนรักษาความสะอาดเป็นประการสำคัญ วัตถุประสงค์ประสงค์ของการจัดบริการห้องสมุด ซึ่ง รุ่ง ชูสวัสดิ์ (2530) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนของนักเรียน และครู ให้บริการนักเรียนมีโอกาสแสวงหาความรู้ได้อย่างอิสระ ให้ค้นคว้าด้วยตนเอง และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักรักการอ่าน การคิดและการตัดสินใจ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531) กล่าวว่า ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีคณะกรรมการและคณะทำงาน นอกจากนั้นควรให้นักเรียนทำกิจกรรม เช่น แนะนำหนังสือ การเล่านิทาน การเสนอหนังสือใหม่ การประกวดการอ่าน เป็นต้น

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมห้องสมุด โรงเรียนต้องปรับปรุงบางส่วน ในด้านที่ส่งผลกระทบต่อแก่นักเรียนปรากฏว่า ส่งผลทั้ง 3 ด้าน คือ คารวะธรรม สามัคคีธรรมและปัญญาธรรม แต่ส่วนใหญ่เห็นว่า ส่งผลด้านปัญญาธรรมมากที่สุด

กิจกรรมอาหารกลางวัน จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมอาหารกลางวันจากโรงเรียน และในการดำเนินการจัดกิจกรรมได้มอบหมายให้นักเรียนมีส่วนร่วมดำเนินการส่วนใหญ่ให้รักษาความสะอาดโรงอาหาร เป็นที่น่าสังเกตว่า โรงเรียนน่าจะพบทวนการดำเนินการในการให้เด็กได้มีส่วนร่วมมากกว่าการรักษาความสะอาดโรงอาหาร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2526 ได้เน้นถึงการดำเนินการอาหารกลางวันระดับประถมศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนรับประทานอาหารเพียงพอมีคุณค่าทางโภชนาการ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ เห็นความสำคัญและความสามารถในการนำหลักโภชนาการไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนได้ใช้วัสดุที่ต้องจัดอาหารกลางวันในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐาน

อาชีพ และเป็นการเผยแพร่โภชนาการศึกษแก่นักเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนจึงควรที่จะต้องปรับปรุงการดำเนินการจัดกิจกรรมอาหารกลางวันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยให้นักเรียนร่วมดำเนินการในด้านการเป็นเจ้าหน้าที่จัดซื้ออาหาร รวมทั้งระเบียบการรับประทานอาหารและบริการอาหารกลางวัน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรงและยังเป็นการฝึกความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นในการทำงานและความร่วมมือในการทำงาน

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมอาหารกลางวัน โรงเรียนจะต้องปรับปรุงบางส่วน ส่วนในค่านที่ส่งผลกระทบต่อแก่นักเรียนปรากฏว่า ส่งผลทั้ง 3 ด้าน คือ การระดม สามัคคีธรรมและมนุษยธรรม แต่ที่ส่งผลมากที่สุดตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นว่า ด้านสามัคคีธรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จมากที่สุด ปรากฏว่า กิจกรรมอาหารกลางวันเป็นกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องจัดโครงการอาหารกลางวัน จึงได้เร่งรัดทุกวิถีทางเพื่อที่จะผลักดันให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนได้ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2530 ในงบประมาณ 2530 จึงได้จัดสรรงบประมาณ เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันครบทุกโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530) โรงเรียนจึงจัดได้ครบ และสอดคล้องกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดคุณธรรมตามที่โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยได้วางความมุ่งหมายไว้

เป็นที่น่าสังเกตว่า จากแบบสอบถามพบว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมอาหารกลางวัน นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในด้านการรักษาความสะอาด โรงอาหารมากกว่าการมีส่วนร่วมในค่านที่ชีวิตประชาธิปไตย และเนื่องจากการสัมภาษณ์พบว่า กิจกรรมอาหารกลางวันประสบความสำเร็จมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ จึงสมควรที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการจะต้องให้โรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่แท้จริง

กิจกรรมตรวจสอบสภาพ จากข้อมูลที่ไต่จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมตรวจสอบสภาพ แต่เป็นที่น่าสนใจกว่า การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบสภาพแล้ว ให้นักเรียนแต่ละห้องตรวจกันภายในกลุ่ม และให้นักเรียนตรวจกันเอง และมีให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ตรวจ แต่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ยังมีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารเห็นว่า ใ้ให้นักเรียนเป็นผู้ตรวจกันเอง แต่ครูอาจารย์เห็นว่า ให้นักเรียนแต่ละห้องตรวจกันเองภายในกลุ่ม จึงควรที่จะมีการดำเนินการและมีขอบเขตการดำเนินการตามแผนที่ตรงกัน และเป็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งจากการข้อมูลที่ไต่จากการวิจัยและการสัมภาษณ์ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังถือว่าการดำเนินการตรวจสอบสภาพเป็นหน้าที่ของแพทย์หรือเจ้าหน้าที่อนามัย จึงไม่ใ้ให้นักเรียนเป็นผู้ตรวจ ซึ่งอาจจะผิดวัตถุประสงค์และเจตนาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวว่า การตรวจสอบสภาพถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญที่ทุกโรงเรียนต้องทำในส่วนที่ให้เกิดกับนิคชอบนั้น ควรเป็นในแง่ความสะอาดของร่างกาย เสื้อผ้าของใช้ เพื่อเป็นการฝึกใ้เด็กมีความรับผิดชอบและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528)

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมตรวจสอบสภาพ โรงเรียนต้องปรับปรุงบางส่วน ในส่วนที่ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนปรากฏว่า ส่งคุณธรรมทั้งด้านคารวะธรรม สามัคคีธรรม และปฎิญาธรรม แต่ส่วนใหญ่เห็นว่า ส่งผลด้านสามัคคีธรรมมากที่สุด

กิจกรรมสหกรณ์ จากข้อมูลที่ไต่จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมนี้ทุกโรงเรียน โดยมีนักเรียนและครูอาจารย์เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ส่วนในการมอบหมายใ้ให้นักเรียนดำเนินการส่วนใหญ่ พบว่า ใ้เป็นสมาชิกสหกรณ์ เป็นเจ้าหน้าที่บริการขายสินค้า เป็นคณะกรรมการสหกรณ์และจัดทำบัญชี ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ตรงกับเจตนาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ว่า "แนวคิดในเรื่องสหกรณ์หรือที่เรียกว่า อุดมการณ์สหกรณ์ เป็นคุณลักษณะที่ควรปลูกฝังใ้แก่นักเรียน จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ จึงเิกพยายามนำแนวคิดมาเชื่อมโยงกับหลักสูตรประถมศึกษา ซึ่งมีความคล้ายคลึงและเอื้อกันอยู่แล้ว โดยมุ่งใ้ให้นักเรียนใ้มีการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง เพื่อใ้เกิดคุณลักษณะและพฤติกรรมที่ "ต้องการ" (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530)

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนส่วนใหญ่
 ความเห็นว่าเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะครูอาจารย์เห็นว่า มีความพอใจในการจัด
 กิจกรรม แต่ผู้บริหารเห็นว่า ต้องปรับปรุงบางส่วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูอาจารย์
 เป็นผู้ปฏิบัติในกิจกรรมนี้ร่วมกับกับนักเรียนตลอดเวลาจึงทราบผลการปฏิบัติงานได้ชัดเจน
 ส่วนผู้บริหารอาจมีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมนั้นน้อยหรือมอบหมายให้ครูอาจารย์ร่วมรับผิดชอบ
 กับนักเรียนแล้วไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด จึงมีความเห็นว่า ต้องปรับปรุง
 บางส่วน สมควรที่ผู้ปฏิบัติการควรที่จะได้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
 อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริหารได้รับทราบผลการปฏิบัติงาน ในส่วนที่ส่งผลคุณธรรมแก่
 นักเรียนปรากฏว่า ส่งผลคุณธรรมทั้งด้านคารวะธรรม สามัคคีธรรมและปัญญาธรรม แต่
 ที่ส่งผลคุณธรรมมากที่สุด ได้แก่ ด้านสามัคคีธรรม

กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยพบว่า
 โรงเรียนจัดกิจกรรมนี้ทุกโรงเรียน โดยให้นักเรียนทุกคนเป็นผู้ดำเนินการทำความสะอาด
 สะอาดร่วมกับภารโรง โดยมีคณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการแบ่งหน้าที่การ
 ปฏิบัติงาน ซึ่งส่วนใหญ่ได้มีการแบ่งบริเวณโรงเรียนเป็นส่วน ๆ แล้วมอบให้นักเรียนทำ
 ความสะอาด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528)
 ที่ได้ให้ความสำคัญของกิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ว่า การทำความสะอาด
 อาคารสถานที่ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของภารโรงแต่เพียงผู้เดียว ควรมอบให้นักเรียนมีส่วนร่วม
 ในการทำกิจกรรมเพราะเป็นการฝึกให้เด็กได้ทำงานด้วยตนเอง รู้จักรับผิดชอบงานที่
 ตนได้รับมอบหมาย

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
 ปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จมากที่สุด ปรากฏว่า กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่
 เป็นกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดกิจกรรมหนึ่ง เป็นเพราะว่า โรงเรียนได้
 ดำเนินการมอบหมายให้นักเรียนได้รับฝึกซ้อมในการจัดทำร่วมกับภารโรง โดยการ
 ดำเนินการบริหารของคณะกรรมการนักเรียนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา แต่ในส่วนความเห็น
 ของผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นว่า ต้องปรับปรุงบางส่วน เป็นส่วนใหญ่ร้อยละ
 57.36 ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนยังมุ่งหวังในตัวของภารโรงที่จะต้องเป็น
 ผู้ทำความสะอาดหรือการทำความสะอาดของนักเรียนยังแบ่งบทบาทและหน้าที่ในการ
 รับผิดชอบให้นักเรียนไม่เหมาะสม จึงเห็นว่า ควรปรับปรุงบางส่วน ในส่วนที่กิจกรรมนี้

ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียน ปรากฏว่า ส่งผลทั้งด้านคารวะธรรม สามัคคีธรรม และ
ปัญญาธรรม คุณธรรมที่มีความเห็นเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ สามัคคีธรรมมากที่สุด

กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัย พบว่า
โรงเรียนจัดกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.38 แต่มีโรงเรียนเป็นจำนวนมาก
ร้อยละ 32.62 ไม่ได้จัดกิจกรรมนี้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าการจัดทำเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์
เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจะต้องมีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ในการทำงาน เช่น เครื่อง
พิมพ์ดีด เครื่องโรเนียว พร้อมทั้งมีครูอาจารย์ที่มีความสามารถร่วมดำเนินการกับ
นักเรียนและอาจเป็นเพราะกิจกรรมนี้ต้องใช้งบประมาณในการจัดทำ ซึ่งในเรื่องนี้
ผู้บริหารโรงเรียนควรจะต้องวางแผนเพื่อดำเนินการให้มีกิจกรรมนี้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ที่กล่าวว่า
กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยภายในโรงเรียน ควร
ให้นักเรียนร่วมเป็นคณะกรรมการและมีผลงานของนักเรียนปรากฏอยู่

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ปรากฏว่า โรงเรียนที่จัดกิจกรรมนี้
มอบหมายให้นักเรียนได้เขียนข่าวและเหตุการณ์เป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นให้เป็นเจ้าหน้าที่
จัดทำหนังสือพิมพ์โรงเรียน จึงเห็นว่าเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในด้านการแสดง
ความคิดเห็นในด้านการเขียนให้เกิดแก่นักเรียน และเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
ได้อีกประการหนึ่ง สำหรับผลการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ โรงเรียนต้องปรับปรุง
บางส่วน ในส่วนที่กิจกรรมนี้ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียน ปรากฏว่า ส่งผลทั้งด้าน
คารวะธรรม สามัคคีธรรมและปัญญาธรรม และส่วนใหญ่เห็นว่า ส่งผลคุณธรรมด้าน
ปัญญาธรรมมากที่สุด

กิจกรรมกีฬา จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรม
กีฬาโดยให้ครูอาจารย์เป็นผู้จัดเป็นส่วนใหญ่ และมีคณะกรรมการนักเรียนร่วมจัดกิจกรรม
นี้ด้วย กีฬาที่โรงเรียนจัดมากที่สุด ได้แก่ กีฬาสีภายในโรงเรียน สำหรับความมุ่งหมาย
ในการจัดกีฬา โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 89.37 เป็นการส่งเสริมความเป็นนักกีฬา นอกจาก
นั้น เพื่อสร้างกำลังกายกำลังใจให้สมบูรณ์ การให้รู้จักแพ้รู้จักชนะ และเพื่อชื่อเสียงของ
นักเรียนและโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามความสำคัญของการจัดกิจกรรมกีฬาที่ ไพโรจน์
นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (2528) กล่าวว่า การแข่งขันกีฬาจะต้องให้นักเรียน

เข้าใจว่าเป็นการแข่งขันเพื่อนำใจ (Spirit) ของนักกีฬา จุดมุ่งหมายของกีฬาที่มุ่งจะเพาะความเป็นนักกีฬา รู้จักแพ้ชนะ สร้างกำลังใจและกายให้สมบูรณ์

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาเป็นที่น่าสนใจ ในส่วนที่กิจกรรมนี้ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียน ปรากฏว่า ส่งผลทั้งด้านคารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม และความเห็นส่วนใหญ่เห็นว่า ส่งผลด้านสามัคคีธรรมมากที่สุด

กิจกรรมประชาสัมพันธ์ จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ โดยให้นักเรียนดำเนินการในการจัดทำป้ายประกาศเป็นการเผยแพร่ข่าวสารของทางโรงเรียน นอกจากนั้นจัดทำเอกสาร จัดรายการวิทยุ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ โดยใช้เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ คือ ป้ายนิเทศ เครื่องขยายเสียง เอกสารสิ่งพิมพ์ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนได้ดำเนินการไปตามความมุ่งหมายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531) ซึ่งได้กล่าวว่า กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการโฆษณา ชี้แจงแถลงข่าว หรืออาจเป็นการจัดรายการสารบันเทิง เพื่อให้ผู้ชมทราบ โดยการจักเอกสาร สิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณา ป้ายนิเทศ วารสาร หรือออกอากาศโดยใช้เครื่องขยายเสียง การที่โรงเรียนได้จัดกิจกรรมนี้ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยประชาสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนให้มีความเข้าใจกันยิ่งขึ้น จึงควรจัดในรูปคณะกรรมการ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสร่วมทำงาน

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนต้องปรับปรุงบางส่วน ในส่วนที่กิจกรรมนี้ส่งผลคุณธรรมแก่นักเรียน ปรากฏว่า ส่งผลทั้งด้านคารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม และความเห็นส่วนใหญ่เห็นว่า ส่งผลด้านปัญญาธรรมมากที่สุด

จากผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย 10 กิจกรรม ส่งผลให้เกิดคุณธรรมที่ต้องการ คือ คารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม สำหรับคุณธรรมที่เกิดมากที่สุดในแต่ละกิจกรรม สรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการปกครองตนเองของนักเรียน ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดในด้านสามัคคีธรรม
2. กิจกรรมห้องสมุด ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดในด้านปัญญาธรรม
3. กิจกรรมอาหารกลางวัน ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดในด้านสามัคคีธรรม

4. กิจกรรมตรวจสอบสภาพ ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดในด้าน
สามัคคีธรรม
5. กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดในด้าน
สามัคคีธรรม
6. กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมาก
ที่สุดในด้านสามัคคีธรรม
7. กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดในด้าน
ปัญญาธรรม
8. กิจกรรมกีฬา ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดในด้านสามัคคีธรรม
9. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดในด้าน
ปัญญาธรรม
10. กิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน ส่งผลให้เกิดคุณธรรมมากที่สุดใน
ด้านคารวะธรรม

จากผลสรุปในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยทั้ง 10 กิจกรรม จะเห็นได้ว่า คุณธรรมที่ต้องการทั้ง 3 ประการ คือ คารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม มีทุกกิจกรรม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า คุณธรรมที่เกิดมากที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นคุณธรรมในด้านสามัคคีธรรม คือ มีจำนวน 6 กิจกรรม ด้านปัญญาธรรม มีจำนวน 3 กิจกรรม และคารวะธรรม มีจำนวนเพียง 1 กิจกรรม ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะของกิจกรรมแต่ละกิจกรรม ซึ่งแตกต่างกันไปก็เป็นที่ไปไคและมีแนวโน้มจะส่งผลให้เกิดคุณธรรมในด้านสามัคคีธรรมมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียนควรจัดและส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมทั้ง 3 ประการ ดังกล่าว คือ คารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม และควรจัดกิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมที่จัดอยู่แล้ว โดยมุ่งเน้นให้เกิดคุณธรรมทางด้านคารวะธรรมให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มเติมในส่วนรวมที่คุณธรรมด้านนี้เกิดแก่นักเรียนน้อยไป

4. ค่านการประเมินผล

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.87 มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการประเมินผลและผู้ที่ประเมินผลส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และคณะผู้ทำงาน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นผู้ประเมินผล ซึ่งก่อนที่จะมีการประเมินผลโรงเรียน ได้มีการเตรียมการประเมินผล โดยประชุมและปรึกษาหารือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วน วิธีการประเมินผลที่ใช้มากที่สุด คือ การสังเกต นอกนั้นใช้วิธีการประเมินกิจกรรม สำหรับระยะเวลาในการประเมินผล ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้น การดำเนินการ และหลังจากการประเมินผลแล้ว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ให้นำผลการ ประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนได้ ดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยตามขั้นตอนทุกประการ จากการศึกษาเอกสาร ปรากฏว่า โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผล มีวิธีการ ประเมินผล มีระยะเวลาในการประเมินผล มีการรายงานผลและนำผลการประเมินไป ใช้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วสันต์ พรหมบุญ (2522) ได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประเมินผลว่า ควรประเมินผลทุกครั้งหรืออย่างน้อยควรประเมินผลเป็น ระยะเวลา ๆ บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมิน โดยประเมินค่านวัตกรรม ประสงค์ วิธี การจัด จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เวลา สถานที่ ความสำเร็จที่ได้รับ ประโยชน์ในการจัด กิจกรรมและหลังจากการประเมินผลแล้ว ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบ และบันทึกเป็น หลักฐาน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ในค่านการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยใน โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ทั้ง 10 กิจกรรม แต่ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันในค่านการนำผลการ ประเมินไปใช้ เช่น กิจกรรมการปกครองตนเองของนักเรียน โดยผู้บริหารส่วนใหญ่มี ความคิดเห็นนำไปปรับปรุงการจัดครั้งต่อไป แต่ครูอาจารย์มีความเห็นว่า นำผลไป เปรียบเทียบกับผลการจัดที่ผ่านมาและเตรียมการจัดครั้งต่อไป ในกิจกรรมเกี่ยวกับ สิ่งตีพิมพ์ ในค่านวิธีการประเมินผล ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจะใช้วิธีประเมิน

การจัดกิจกรรม แต่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่า ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ในกิจกรรม สร้างเสริมวินัยนักเรียน ในค่านิยม ประเมิน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หัวหน้าโครงการกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นประเมิน แต่ครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้ประเมิน ได้แก่ ครูอาจารย์ ประเด็นดังกล่าวอาจเป็นไปได้ที่วิธีการประเมิน ผู้ประเมินและการนำผลการประเมินไปใช้ยังไม่ชัดเจนพอ หรืออาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูอาจารย์ยังขาดความรู้ในเรื่องการประเมินผล ซึ่ง ประชา สิกขปัญญา (2523) ได้ทำการวิจัยส่วนหนึ่งเกี่ยวกับกิจกรรมการประเมินผลในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยส่วนรวมโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดความรู้ในเรื่องการวัดผล ประเมินผล ซึ่งจะแก้ไขได้โดยโรงเรียนควรส่งเสริมความรู้ในเรื่องการประเมินผล โดยการเข้าอบรม สัมมนา ค่านิยมการวัดผล ประเมินผล จากสถาบันต่าง ๆ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ มีความเห็นว่า มีปัญหาค้น การวางแผนเกี่ยวกับบุคลากรมีเวลาจำกัดในการวางแผน ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหา ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นว่า ควรจะต้องใช้เวลาพิเศษเพื่อการวางแผน อบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่วางแผนและควรลดชั่วโมงสอนแก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการวางแผนที่เหมาะสม

ปัญหาในด้านโครงสร้างในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ส่วนใหญ่ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ มีความเห็นว่า ไม่มีปัญหา มีร้อยละ 47.76 มีความเห็นว่า มีปัญหาในด้านการทำงานระหว่างผู้จัดกิจกรรมไม่เหมาะสมและเสนอแนวทางแก้ไขโดยควรกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรที่ทำกิจกรรมอย่างชัดเจน ควรกำหนดสายงานการบริหารกิจกรรมให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร จัดให้มีการประชุมชี้แจงแก่ผู้ทำงานทุกฝ่าย และมีการประสานงานโครงการจากสายงานทุกระดับ

ปัญหาค้นการดำเนินการ มีปัญหาในด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูชัย รัตนภิญโญพงษ์ (2527) มาลี วิชญกุล (2525)

ชนิดคา เหมือนแก้ว (2527) ทิพวรรณ ลีดรัศมี (2522) ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเกือบทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ "หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะดำเนินการบริหารงาน โดยการวางแผนการปฏิบัติอย่างรัดกุม และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามกำลังงบประมาณ" (มาลี วิชยกุล, 2522)

ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย พบว่าบุคลากรมีงานรับผิดชอบมาก จึงไม่มีเวลาเพียงพอในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมาลี แจบเกาะ (2519) พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรม ครูไม่มีเวลาพอสำหรับงานพิเศษ เนื่องจากมีงานในหน้าที่มากอยู่แล้ว ซึ่งในเรื่องนี้อาจแก้ไขโดยมีการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เป็นระบบ มีการวางโครงสร้างการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้ชัดเจน และกำหนดตัวบุคคลให้สอดคล้องกับแผนงาน ในกรณีที่บางโรงเรียนขาดอัตรากำลังครู อาจารย์ ผู้บริหารจะต้องประสานงานกับหน่วยเหนือเพื่อจัดบุคลากรให้เพียงพอตามข้อเสนอแนะผู้ตอบแบบสอบถามนี้

ปัญหาค้นการประเมินผล มีปัญหาในค่านชาดการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จวงจันทร์ พวงจันทร์แดง (2526) พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลในการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนและได้เสนอแนะให้ครูอาจารย์ควรประเมินผลการจัดกิจกรรมและพัฒนาการของเด็กในค่านต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะตรงกับผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ว่า ให้มีการติดตามการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เป็นไปตามข้อคิดเห็นของ ประชาสิทธิปัญญา (2523) ได้เสนอแนวทางแก้ไขว่า โรงเรียนควรส่งเสริมความรู้ในเรื่องการประเมินผล ให้ครูอาจารย์เกิดความรู้ความเข้าใจ เพื่อดำเนินการประเมินผลอย่างมีระบบ

นอกจากนั้นยังมีปัญหา คือ ผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วสันต์ พรหมบุญ (2522) อนงค์ศิริ วิชาลัย (2524) สาทราม แดงนาวา (2527) ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้มีการประชาสัมพันธ์ถึงหลักการ วัตถุประสงค์

วิธีดำเนินการและคุณประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมนั้น ๆ ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในโรงเรียนและในชุมชนเข้าใจก่อนจะลงมือดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กับที่พบในงานวิจัยหลาย ๆ ฉบับ ซึ่งเมื่อได้สร้างความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องแล้ว ทุกฝ่ายก็จะให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ถึงความสามารถ การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังที่ วิไลรัตน์ ภูมิแดง (2527) ได้เสนอในการจัดตั้งสถานักเรียนไว้ว่า "ผู้บริหารควรเชิญผู้ปกครองนักเรียน กรรมการศึกษาและบุคคลสำคัญในชุมชนเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงให้เข้าใจเรื่องสถานักเรียนและประโยชน์ของสถานักเรียนที่จะบังเกิดแก่เด็ก เพื่อไม่ให้เกิดการเข้าใจผิดหรือต่อต้านจากบุคคลเหล่านี้"

สำหรับปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาเล็กน้อย เช่น ขาดบุคลากร ที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรม สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ไม่เหมาะสม ขาดการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เป็นปัญหาที่โรงเรียนสามารถแก้ปัญหาได้ ถ้าโรงเรียน "ใช้วิธีการของระบบ" มาใช้ นั่นคือ มีการวางแผนและการดำเนินการอย่างรอบคอบเป็นหลักฐาน มีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ (ไพฑูริย์สินดารัตน์, 2521) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีหน้าที่ที่จะต้องสร้างความร่วมมือใจ (Collaboration) ในการทำงานให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรของโรงเรียนให้ได้ เพื่อการดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. โรงเรียนควรมีแผนงานในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว เพื่อให้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
2. ในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โรงเรียนควรจัดประชุม คณะกรรมการบริหารส่งเสริมประชาธิปไตย เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งระบบการสื่อสาร การประสานงาน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและการกำกับติดตาม

3. ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมแก่นักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ คารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม โรงเรียนควรจัดกิจกรรมหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมที่จัดอยู่แล้ว โดยมุ่งเน้นให้เกิดคุณธรรมด้านคารวะธรรมให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มเติมในส่วนรวมที่คุณธรรมด้านนี้เกิดแก่นักเรียนน้อย ถ้านำไปเปรียบเทียบกับคุณธรรมด้านสามัคคีธรรมและคุณธรรมด้านปัญญาธรรม

4. ผู้บริหาร โรงเรียนควรจะต้องวางแผนในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เพื่อจัดสรรงบประมาณและจัดหางบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อการสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้ เป็นสัดส่วน มีความเหมาะสมและเพียงพอในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. โรงเรียนควรมีการประเมินผลการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ติดตามการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ แจ้งผลการประเมินใหญ่เกี่ยวกับของทราบ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ของโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ หรือในระดับเขตการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบทั้งในด้านการจัด และปัญหาอุปสรรคในการบริหารกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบทัศนคติของครูและผู้บริหารที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ